

Beleidsplan Wmo 2008-2011

Wet maatschappelijke ondersteuning
Doesburg

Voorwoord

Met ingang van 1 januari 2007 is de ‘Wet maatschappelijke ondersteuning’ van kracht. De gemeenten hebben er belangrijke taken bij gekregen, zoals die van het regelen van de thuiszorg. Er zijn ook verplichtingen bij gekomen. Eén van die verplichtingen is het opstellen van een meerjarig beleidsplan, dat de gehele ‘maatschappelijke ondersteuning’ omvat.

In dit beleidsplan wordt ingegaan op de achtergronden van de Wmo, de eisen die de Wmo aan de gemeenten stelt en hoe de gemeente Doesburg hier de komende jaren inhoud aan gaat geven.

Ter voorbereiding op de komst van de Wmo woonde ik een aantal conferenties bij. De presentaties, die daar werden gehouden ademen een sfeer van positieve verwachting: er staat ons een mooie toekomst te wachten! De “civil society” wordt versterkt, er kan samenhang worden aangebracht tussen wonen, welzijn en zorg, de beperkingen van burgers om deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer worden gecompenseerd, de burgers worden betrokken bij beleidsvorming en evaluatie en de AWBZ blijft betaalbaar.

Bij eerdere gelegenheden bracht het college van Doesburg reeds tot uitdrukking, dat het de positieve verwachtingen moeilijk kon delen, vooral omdat het kritisch gestemd was over de speelruimte, die de WMO uiteindelijk zou gaan bieden. In het kader van dit beleidsplan is die speelruimte verder afgetast en de resultaten stemmen allerminst tot vreugde, want we lopen op tegen een aantal grenzen.

- Inhoudelijke grenzen

Als de gemeente de leef-, woon- en werkomstandigheden van haar burgers wil verbeteren, dan moet ze beseffen dat de gemeentelijke invloed op deze terreinen beperkt is. Doesburg neemt zijn verantwoordelijkheid op gebieden als bouwen en wonen, de kwaliteit van de wijken, werk en inkomen, maar voor het boeken van successen zijn we erg afhankelijk van de keuzes en prestaties van andere, hogere overheden.

- Uitvoeringsgrenzen

De wetgeving wordt gemaakt op de schaal van grote en middelgrote gemeenten. Zo wordt zonder meer aangenomen dat allerlei voorzieningen en een bijbehorende structuur lokaal reeds aanwezig zijn en overeind zullen blijven. En al hebben we het voordeel van de korte lijnen, in de praktijk blijkt, dat kleine gemeenten niet voldoende capaciteit hebben om zélf veelomvattende wetten adequaat uit te voeren. Het is te hopen dat intergemeentelijke samenwerking hier een oplossing kan bieden.

- Financiële grenzen

De WMO moet - zeker op termijn gezien – als een bezuinigingsoperatie worden aangemerkt. De hoeveelheid middelen groeit naar verwachting onvoldoende mee met de vergrijzing. Daar komt bij dat we als gevolg van een herverdeling van de gelden over de gemeenten nu reeds starten met een fors financieel tekort. En de Wmo is een “open-einde-regeling”, wat betekent dat de tekorten voor de gemeente

zijn. Bovendien komen er nog nieuwe, rijksbezuinigingen op de AWBZ. Een operatie, waarvan de effecten op lokaal niveau zeker merkbaar zullen zijn.

- Organisatorische grenzen

Het gemeentelijk apparaat is bescheiden van omvang. De uitvoering van de WMO en de introductie van wijkgericht werken zorgen voor een heroriëntatie op de wijze waarop wij onze dienstverlening organiseren. Een werkelijk integrale aanpak, waarbij de ontschotting optimaal is, waarbij de bevolking méér dan voorheen bij de ontwikkeling en uitvoering van beleid wordt betrokken, zal nog vele inspanningen vergen. Voor bestuur, management, al onze medewerkers geldt de noodzaak van het besef, dat wij midden in de samenleving staan.

Met inachtneming van bovengenoemde begrenzingen zal Doesburg zich inzetten om te komen tot een samenhangend beleid van maatschappelijke ondersteuning. Zoiets wordt niet in één klap gerealiseerd. En gezien de gegeven context is het niet verstandig om in dit beleidsstuk grote beloftes te doen. Door middel van een groeimodel zullen we tot een evenwichtig Wmo-beleid moeten komen. En gelukkig, zo zal verderop blijken, zijn reeds veel van de hiervoor benodigde voorzieningen in onze gemeente aanwezig. Wij beginnen niet bij nul!

Willem Bouman

wethouder

Inleiding

Op 1 januari 2007 is de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) in werking getreden. De Wmo heeft tot doel de zelfredzaamheid van burgers te bevorderen en burgers toe te rusten om deel te nemen aan de samenleving. De uitvoering van de wet is een verantwoordelijkheid van de gemeenten. De Wmo vervangt de Welzijnswet, de Wet Voorzieningen Gehandicapten (WVG) en dat deel van de AWBZ waarin de huishoudelijke verzorging is ondergebracht. Daarnaast zijn de volgende vier subsidieregelingen naar de Wmo overgegaan:

- Diensten bij wonen met zorg (DWZ).
- Initiatieven op het gebied van openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ).
- Zorgvernieuwingsprojecten geestelijke gezondheidszorg (ZVP).
- Coördinatie vrijwillige thuiszorg en mantelzorg (CVTM).

Het rijk heeft met de Wmo één wettelijk kader voor de maatschappelijke ondersteuning gecreëerd.

Achtergrond Wmo

Het rijk beoogt met de Wmo het volgende te bereiken:

1. De langdurige, onverzekerbare zorg, zoals de opname in een verpleeghuis, voor de toekomst zeker te stellen door de AWBZ weer tot de kern terug te brengen.
2. Het versterken van de 'civil society'. De burgers moeten worden gestimuleerd elkaar waar nodig in het dagelijkse leven te ondersteunen. De gemeente stimuleert en faciliteert dit waar mogelijk.
3. Het bevorderen van een samenhangend lokaal beleid rondom wonen, welzijn en zorg.
4. Beperkingen bij burgers wegnemen door voorzieningen te verstrekken zodat men zelfredzaam is en kan deelnemen aan de maatschappij.
5. De burger betrekken bij de beleidsvorming en evaluatie.

Ad 1 De afgelopen jaren is het beroep op de AWBZ sterk toegenomen. In 1999 werd in het kader van de AWBZ 13 miljard euro aan zorg uitgegeven, in 2004 was dit al ruim 20 miljard euro. Deze stijging bedroeg meer dan op grond van de bevolkingsomvang, vergrijzing en het wegwerken van wachtlijsten te verwachten viel. Als deze stijging doorzet kan dit betekenen dat de AWBZ-premie, in 2003 nog 13,3% van het inkomen, in 2020 kan oplopen tot zelfs 25% van het inkomen.

De regering wil met de Wmo bereiken dat ook op de lange termijn de zorg voor ernstig en langdurig zieken vanuit de AWBZ betaalbaar en gewaarborgd blijft. Daarom wordt een aantal vormen van zorg uit de AWBZ gelicht. Als eerste is per 1-1-2007 de huishoudelijke verzorging uit de AWBZ overgeheveld naar de Wmo. In een later stadium zullen de ondersteunende en activerende begeleiding volgen. De verwachting is dat het aandeel van de Wmo op de gemeentelijke begroting uiteindelijk kan oplopen tot 40%.

Ad 2 Daarnaast streeft de regering met de invoering van de Wmo het doel na om burgers bij problemen eerst zelf oplossingen te laten zoeken, al dan niet met behulp van hun eigen omgeving. Burgers zijn niet alleen verantwoordelijk voor zichzelf maar

ook voor elkaar (civil society). Hiervoor is een sterke sociale samenhang nodig waar eigen verantwoordelijkheid en maatschappelijke samenhang een belangrijke plaats innemen. De gemeente wordt geacht dit waar mogelijk te stimuleren en te faciliteren.

Ad 3 Door de WVG, de welzijnswet en delen van de AWBZ in de Wmo onder te brengen, worden gemeenten door het rijk in staat geacht om op het terrein van wonen, welzijn en zorg een lokaal samenhangend beleid te ontwikkelen en als regisseur op te treden. Het beleid moet er op zijn gericht dat burgers zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en de regie over hun eigen leven houden. Kwetsbare burgers moeten daarbij indien nodig een steuntje in de rug krijgen

Ad 4 Bij voorzieningen moet gedacht worden aan:

- Rolstoelen, scootmobielen, vervoersvoorzieningen en woningaanpassingen (voorheen WVG).
- Huishoudelijke verzorging (voorheen AWBZ).
- Aanbod van welzijnsdiensten zoals personenalarmering en maaltijdvoorziening (voorheen Welzijnswet).

Overigens ontstaat pas aanspraak op een voorziening als geen beroep op de eigen omgeving kan worden gedaan en er geen voorliggende voorzieningen zijn.

Ad 5 In de Wmo is de rol van de burger stevig vastgelegd. De stem van de burger speelt een belangrijke rol bij de beleidsvorming en bij de verantwoording achteraf. Bij de beleidsontwikkelingen moeten de verschillende cliëntgroepen worden betrokken. In de wet is nadrukkelijk geregeld dat ook aandacht moet worden besteed aan de groep burgers die moeilijk zijn mening naar voren kan brengen. Ook is geregeld dat burgers hun mening kunnen geven in een jaarlijks te houden cliënttevredenheids-onderzoek.

De verantwoording over het gevoerde beleid wordt niet verticaal, richting het Rijk, geregeld, maar horizontaal, richting de burger. Om dat proces van horizontalisering goed te laten verlopen is het van belang dat de inbreng van de direct betrokkenen bij de totstandkoming van het beleid versterkt wordt, dat de besluitvorming transparant verloopt, en dat de bereikte resultaten inzichtelijk worden gemaakt, bij voorkeur ook in vergelijking met andere gemeenten.

Prestatievelden

Het doel van de Wmo is het bevorderen en ontwikkelen van een lokaal samenhangend beleid, zodat alle burgers, jong en oud, kunnen participeren in de samenleving. Aan burgers die ten gevolge van beperkingen niet aan de samenleving kunnen deelnemen en uit de eigen omgeving onvoldoende steun ontvangen, wordt ondersteuning geboden.

In verband hiermee zijn er door de rijksoverheid 9 prestatievelden gedefinieerd, waarop door de gemeente beleid moet worden ontwikkeld:

1. Het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten.

2. Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden.
3. Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning.
4. Het ondersteunen van mantelzorgers, daar onder begrepen steun bij het vinden van adequate oplossingen indien zij hun taken tijdelijk niet kunnen waarnemen, alsmede het ondersteunen van vrijwilligers.
5. Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem.
6. Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behouden en het bevorderen van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijke verkeer.
7. Het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en het voeren van beleid ter bestrijding van geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van een slachtoffer is gepleegd.
8. Het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen.
9. Het bevorderen van verslavingsbeleid.

Voor een deel gaat het hier over al bestaande gemeentelijke taken. Nieuw is de opdracht om te voorzien in informatie, advies en cliëntondersteuning (prestatieveld 3), de ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers (prestatieveld 4) en het verstrekken van huishoudelijke verzorging (maakt, naast de bestaande WVG-verstrekkingen, deel uit van prestatieveld 6).

Met deze 9 prestatievelden wordt de gemeenten een richtinggevend wettelijk kader geboden. Binnen dit kader zijn de gemeenten vrij om zelf invulling te geven aan een prestatieveld. De gemeente Doesburg kan de Wmo op eigen wijze vormgeven, toegespitst op de eigen lokale situatie.

Aanpak Doesburg

De gemeente Doesburg heeft voor de invoering van de Wmo voor een tweesparen beleid gekozen. In het eerste spoor - de minimumvariant - zijn de kaders gesteld, heeft publieksvoorlichting plaatsgevonden, zijn het voorzieningenbeleid en de inrichting van de loketfunctie geregeld, zodat de gemeente Doesburg op 1 januari 2007 ook echt operationeel was. Dit spoor is succesvol voltooid.

In het thans gaande tweede spoor - de maximumvariant - wordt gestart met het ontwikkelen van samenhangende visie rondom wonen, welzijn en zorg. Belangrijk uitgangspunt van de Wmo is dat op het uitgebreide terrein van de maatschappelijke ondersteuning een integraal beleid moet worden gerealiseerd. Zeker voor een gemeente met een beperkte omvang als Doesburg is dat een ingrijpende en ambitieuze operatie.

Met het voorliggende beleidsplan Wmo kiest Doesburg voor praktische en realiseerbare doelstellingen, die met name in 2008 en 2009 moeten worden gerealiseerd. Het is raadzaam om het beleidsplan tussentijds bij te stellen als nieuwe inzichten, eigen ervaringen en/of ervaringen van anderen (best practices) hiertoe aanleiding geven.

Daarnaast is een proces in gang gezet om een integrale visie uit te werken op de beleidsterreinen: maatschappelijke ondersteuning, Kleine Stedenbeleid (KSB), inkomen, wonen, gezondheid, jongeren, ouderen en samenlevingszaken. Hierbij wordt het collegeprogramma als startpunt genomen. Door de samenhang tussen deze verschillende beleidsvelden te vergroten, zet de gemeente zich, ondanks de beperkte middelen, in om tot een evenwichtige maatschappelijke ondersteuning te komen.

Het resultaat moet een notitie zijn, waarin genoemde integrale visie is opgenomen, maar waar ook de consequenties voor de gemeentelijke organisatie zijn uitgewerkt (bijvoorbeeld welk sturingsmodel). Het is wenselijk om deze notitie in de eerste helft van 2008 uit te brengen.

Besluit

- De gemeente brengt in de eerste helft van 2008 een notitie uit waarin een integrale/samenhangende visie is uitgewerkt op de beleidsterreinen: maatschappelijke ondersteuning, Kleine Stedenbeleid (KSB), inkomen, wonen, gezondheid, jongeren, ouderen en samenlevingszaken, én waarbij het daarbijbehorende sturingsmodel is uitgewerkt.

Burgerparticipatie

Omschrijving

Burgerparticipatie speelt een belangrijke rol in de Wmo. Bij burgerparticipatie moet gedacht worden aan alle vormen van participatie waarbij de belangen van de burger in het geding zijn. Het is een brede, algemene term voor alle activiteiten die de gemeente onderneemt om burgers en andere relevante spelers te betrekken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van het beleid. Het gaat niet alleen om individuele burgers, maar ook om organisaties en instellingen die de belangen van burgers behartigen.

Artikel 9 van de Wmo verplicht de gemeente prestatiegegevens over de maatschappelijke ondersteuning te registreren en die jaarlijks voor 1 juli te publiceren. Deze prestatiegegevens dienen eveneens aan het ministerie van VWS te worden verstrekt. Onder de prestatiegegevens wordt verstaan de cliënttevredenheid

over de verleende ondersteuning, de cliënttevredenheid over de betrokkenheid bij de beleidsontwikkeling en gegevens over de financiële inzet van de gemeente.

Inzet Doesburg

Doesburg heeft de burgerparticipatie met betrekking tot de Wmo op dit moment als volgt georganiseerd:

- Er is een klankbordgroep Wmo in het leven geroepen bestaande uit burgers met expertise op de verschillende relevante beleidsvelden. De klankbordgroep brengt desgevraagd advies uit aan het college.

- De gemeente stelt daarnaast de Seniorenraad, Gehandicaptenraad en de Cliëntenraad-WWB in de gelegenheid om schriftelijk hun zienswijze te geven op zaken die verband houden met de Wmo.

Van de klankbordgroep en de adviesraden wordt verwacht, dat zij bij de advisering ook oog hebben voor kleine doelgroepen en burgers die hun belangen en behoeften niet goed kenbaar kunnen maken.

- Tot slot houdt de gemeente al naar gelang de behoefte, maar ten minste één keer per jaar, een inspraakavond voor de burgers van Doesburg, waarin de beleidsvoornemens en uitvoering terzake de Wmo worden besproken. Voor bij de Wmo betrokken (lokale) instellingen en organisaties wordt ook, ten minste één keer per jaar, een dergelijke inspraakavond georganiseerd.

Het is raadzaam om de huidige participatiestructuur te handhaven en in 2009 een participatiestructuur ter vaststelling aan de raad voor te leggen, die mede is afgestemd op de integrale visie.

Klanttevredenheid/benchmark

Veel gemeenten maken gebruik van de benchmark Wmo van het SGBO. Deze jaarlijkse benchmark is, in opdracht van de VNG en in samenwerking met 50 gemeenten, door het SGBO ontwikkeld. Het ministerie van VWS heeft de ontwikkeling gesubsidieerd.

De kosten voor deelname aan de benchmark bedragen circa 6.000 euro. Daar tegenover staat dat de deelname aan deze benchmark de gemeente veel voordelen biedt:

1. Deelname aan de benchmark levert de gemeente de verplichte informatie op die aan het ministerie van VWS en burgers moet worden geleverd .
2. Het verplichte cliënttevredenheidsonderzoek maakt onderdeel uit van de benchmark.
3. De gemeente krijgt zicht op de eigen prestaties ten aanzien van doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid, de organisatie, de uitvoering en de effecten van de Wmo. De eigen prestaties kunnen zelfs vergeleken worden met de prestaties van de andere deelnemende gemeenten. De gemeente krijgt de beschikking over een instrument waarmee het de kwaliteit van de eigen prestaties kan optimaliseren. Overigens is de informatie over de prestaties, aanzienlijk uitgebreider dan de informatie die de gemeente op grond van artikel 9 van de Wmo moet registreren en publiceren. De raad wordt na afloop van het kalenderjaar van de prestaties op de hoogte gesteld.

Na afloop van deze benchmark kan worden bepaald of verdere deelname in de toekomst, nuttig en dus gewenst is.

Besluiten

- De gemeente brengt met betrekking tot de maatschappelijke ondersteuning in 2009 een notitie uit waarin de burgerparticipatie tegen het licht wordt gehouden en waarin eventueel voorstellen worden gedaan om de bestaande participatiestructuur aan te passen.
- De gemeente neemt deel aan de benchmark Wmo van SGBO, waarmee aan de wettelijke verplichting kan worden voldaan om de vereiste prestatiegegevens over de maatschappelijke ondersteuning te registreren en te publiceren. Na afloop zal worden bepaald of toekomstige deelname gewenst is
- De gemeente brengt jaarlijks na afloop van het kalenderjaar verslag uit aan de raad hoe zij het voorafgaande jaar uitvoering heeft gegeven aan de maatschappelijke ondersteuning.

Prestatieveld 1 Leefbaarheid en sociale samenhang

Omschrijving prestatieveld

Het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten. De gemeente heeft veel vrijheid om lokaal invulling te geven en prioriteiten te stellen. Dit prestatieveld raakt ondermeer aan sectoren als wonen, ruimtelijke ordening, zorg en welzijn, maar ook aan veiligheid, sport, cultuur en educatie. Leefbaarheid laat zich definiëren als: het wonen in een prettige en veilige omgeving, met de mogelijkheid om thuis of in de buurt gebruik te kunnen maken van (eenvoudige) zorg-, welzijns- en gemaksdiensten. Het gaat om goede toegankelijke (aangepaste) woningen, betaalbare en bereikbare diensten en een veilige toegankelijke openbare ruimte. Om tot een leefbare woonomgeving te komen is het wenselijk om rekening te houden met initiatieven, wensen en behoeften van de burgers.

Overleg met religieuze gemeenschappen

In Doesburg vindt sinds een aantal jaren periodiek overleg plaats tussen de gemeente en de voorgangers van de verschillende religieuze gemeenschappen die Doesburg rijk is. In dit overleg komen onderwerpen aan de orde, die betrekking op het welzijn van de burgers. Naast de Wmo, worden ondermeer ook onderwerpen als armoedebeleid, ouderenbeleid, jongerenbeleid en het Kleine Stedenbeleid besproken. Tijdens de overleggen neemt men kennis van elkaars standpunten, de mogelijkheden van wederzijdse ondersteuning worden verkend en indien nodig worden er praktische afspraken gemaakt.

Inzet Doesburg

Woonvisie Doesburg

Nog dit jaar verschijnt in Doesburg een woonvisie voor de periode 2007 tot 2020. Deze visie wordt aan college en raad ter vaststelling voorgelegd. De woonvisie voorziet in de behoefte aan een praktisch en 'up to date' document waarin tot op wijkniveau wordt ingegaan op het te voeren woonbeleid. Het uitgangspunt van de gemeente is steeds dat het wil bouwen aan een vitaal, leefbaar en sociaal Doesburg.

Vanuit de wens om tot een evenwichtig volkshuisvestingsbeleid te komen wordt in de woonvisie ingespeeld op de ontwikkelingen op het vlak van wonen, welzijn en zorg. Naast woningbouw wordt ook gekeken naar het flankerende beleid. Er moet geïnvesteerd worden in wijken om ze leefbaar te houden. Bewoners moeten zoveel mogelijk worden betrokken.

Naar aanleiding van een woonwensenonderzoek onder bewoners en een woondebat - waaraan werd deelgenomen door woningcorporatie, zorginstellingen, makelaars, wijkraden, raadsleden, beleidsambtenaren en bewonersbelangengroepen - komt de gemeente nu tot de volgende visie. Door verschillende woonvormen te mengen wordt de leefbaarheid op lange termijn bevorderd en wordt tegemoetgekomen aan de woonwensen van burgers. Dit zal gefaseerd en over de verschillende wijken gebeuren. Het mengen zal langs de weg van de geleidelijkheid gaan. Grootschalige herstructureringen worden niet beoogd, omdat hiermee ook de sociale samenhang in de wijken verdwijnt. De gemeente zal optreden als regisseur en zal de uitvoerende partijen, waaronder de woningcorporatie als een van de belangrijkste spelers, naast zich moeten krijgen. Uiteraard worden buurt- en wijkraden bij toekomstige plannen en de invulling hiervan nadrukkelijk betrokken.

De gemeente zet in op:

- Het leefbaar houden van de bestaande wijken door te investeren in de sociale en fysieke woonomgeving (bv de ontwikkeling van het gebied rondom het burg. Keiserplein, 3 wooncomplexen, peuterspeelzaal, supermarkt en aandacht voor de inrichting van de omgeving of het tegengaan van overlast van hangjongeren bij sporthal in Beinum). Het Kleine Stedenbeleid speelt hierin zeker een rol. Zie hieronder.
- Het bereikbaar maken/houden van woningen voor starters (bv bouw van woningen voor starters in Beinum-west en het bevorderen van de doorstroming door de bouw van duurdere woningen in de verschillende wijken).
- Het eigen woningbezit mogelijk maken (bv de verkoop van huurwoningen aan huurders zoals in De Ooi en Molenvelden).
- Inspelen op de behoefte aan geschikte huisvesting voor senioren en zorgbehoevenden door:
 - Nieuwbouw van levensloopbestendige nultredenwoningen nabij de binnenstad, maar ook in de wijken zodat men in eigen wijk oud kan worden (bv Mauritveld, IJsselkade, De Ooi, de Molenvelden en Beinum).
 - Het vergroten en vernieuwen van het aanbod verpleeghuisplaatsen (bv Hessengracht waar 24 nieuwe verpleeghuisplaatsen komen).
 - Het bevorderen van zorg op maat (bv Elisabeth zal worden

omgebouwd tot één of meerdere woonappartementengebouwen waar zorg op maat (extramuraal) en 24-uurszorg kan worden geboden).

Tot slot, in het kader van het Kleine Stedenbeleid worden eveneens investeringen gedaan om wijken levensloopbestendig te maken. De inzet is om het beleid in het kader van het Kleine Stedenbeleid en de Woonvisie op elkaar aan te laten sluiten.

Kleine Stedenbeleid

In 2006 is in Doesburg het project 'Kleine Stedenbeleid' van start gegaan. Dit tweejarig project, dat nauw samenhangt met dit prestatieveld, wordt vanuit de Provincie Gelderland gefinancierd. De kernvraag van het Kleine stedenbeleid is: Hoe zorgen we dat wijken levensloopbestendig zijn zodat iedereen, jong, oud, autochtoon, allochtoon, burger met of zonder beperkingen zo prettig mogelijk kan leven.

Het project is gestart in de wijken De Ooi en Zuidelijk Molenveld en heeft twee programmapunten, te weten:

- Verbetering van de woonomgeving, fysiek, sociaal en economisch, zodat de wijken aantrekkelijke gebieden vormen om te wonen, werken en verblijven.
- Bevorderen van de maatschappelijke participatie en het versterken van de positie van burgers in een achterstandssituatie.

Diverse projecten zijn in dit kader van start gegaan. Voor een overzicht, zie tekstkader Kleine Stedenbeleid-1 hieronder.

Inmiddels heeft de provincie besloten om opnieuw middelen vrij te maken en het Kleine Stedenbeleid voor nog eens vier jaar voort te zetten (2008 tot 2012), met als inzet de sociale samenhang in de kleine steden te versterken. De gemeente Doesburg maakt gebruik van de regeling en start met het Kleine Stedenbeleid-2. De programmapunten zijn dezelfde, maar worden nu ook uitgebreid naar de wijken noordelijk Molenveld en Beinum. Voor De Ooi en Zuidelijk Molenveld geldt dat op de ingeslagen weg wordt voortgegaan.

Kleine Stedenbeleid-1

De gemeente heeft in samenspraak met burgers en het maatschappelijke middenveld een aantal deelprojecten in gang gezet. Het gaat ondermeer om de volgende projecten:

- Opgroeien in de wijk (0-14 jaar)

Het doel is om De Ooi en Zuidelijk Molenveld tot betere opgroeiwijken te maken. Speelplekken zijn en worden opnieuw ingericht. De activiteiten van een sportbuurtwerker kunnen worden voortgezet. Er worden voorlichtingsbijeenkomsten gegeven over gezondheid, opvoeding en onderwijs.

- Jongeren actief (10-25 jaar)

Het jongerenwerk en de sportbuurtwerker hebben samen met jongeren meegedacht over de inrichting van het nieuwe jongeren centrum en sportplein. Bij de opening hiervan zijn jongeren opnieuw betrokken.

- Verzorgd wonen

De inzet is om De Ooi en Zuidelijk Molenveld levensloopbestendig te maken.

De aandachtsgebieden zijn: openbare ruimte (drempelvrij), wonen met zorg in de wijk en maatschappelijke participatie. In opdracht van de gemeente is door stichting WIND een klantengroep Verzorgd Wonen ingesteld. Deze groep heeft in 2007 een nulmeting uitgevoerd naar de levensloopbestendigheid van de woningen, voorzieningen en openbare ruimte in de wijken. Hierbij is ondermeer gekeken naar toegankelijkheid, kwaliteit en bereikbaarheid.

- Maatschappelijke participatie

Kwetsbare groepen in De Ooi en Zuidelijk Molenveld moeten zich onderdeel voelen van de Doesburgse

samenleving. Werk, opleiding en vrijwilligerswerk moeten hier aan bijdragen. Er is een workshop 'de wijk als werkplaats' georganiseerd waar verschillende organisaties aan hebben deelgenomen. Aan de organisaties is vervolgens gevraagd om ideeën voor een project in te dienen. De volgende voorstellen zijn geselecteerd en gaan in 2007 van start :

- Het oprichten van een buurtbedrijf door stichting Wijkaanpak voor burgers met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. De verrichte werkzaamheden komen ten goede aan de lokale leefbaarheid.
- Een servicedienst voor ouderen en zorgbehoevenden, bestaande uit vrijwilligers, stagiaires en reïntegratiecliënten.
- Het project 'schuif 's an' van Radar. Kwetsbare burgers gaan samen koken en eten.
- Het organiseren van een gezondheidsweek door stichting WIND, samen met scholen, verenigingen en anderen.
- Het organiseren van een jongerenklussendienst door stichting WIND.

- Integraal wijkbeheer

In dit project gaat de aandacht uit naar kwaliteitsverbetering van de wijkraden, een integrale werkwijze van de gemeente (afstemming fysiek, sociaal, veiligheid en economie) en maatschappelijke participatie in beheer. Zowel De Ooi als Zuidelijk Molenveld beschikken over een wijkraad. Wijkraad Zuidelijk Molenveld blijkt door met name tijdgebrek minder goed te functioneren. In het kader van het Kleine Stedenbeleid is overleg met de wijkraad gevoerd en zijn extra middelen ingezet. De wijkraad De Ooi heeft een enquête gehouden onder de buurtbewoners over de leefbaarheid. Bij de ontwikkeling van de andere deelplannen wordt hier zoveel mogelijk rekening mee gehouden.

Samenlevingsbeleid 2007-2011

Met de vaststelling van de notitie "Samenlevingsbeleid Gemeente Doesburg 2007-2011" heeft de gemeente er voor gekozen om geen gericht minderhedenbeleid meer te voeren, maar om uitsluitend nog één samenlevingsbeleid te voeren voor alle Doesburgers, allochtoon of autochtoon. Niet *integratie* maar *maatschappelijke participatie* is de leidraad voor het nieuwe beleid. In het nieuwe beleid is wel oog voor de specifieke problemen van de allochtone burger, maar de oplossingsrichtingen zijn altijd gericht op alle Doesburgers.

Het doel van het samenlevingsbeleid is het versterken van de positie van alle Doesburgers. De inspanningen zijn er op gericht om burgers individueel toe te rusten om op een goede manier samen te leven. Voor het individueel toerusten van burgers zal ingezet worden op:

- Het bieden van perspectief op onderwijs en werk.
- De maatschappelijke participatie van sociaal geïsoleerde burgers.
- Het ondersteunen van zelfredzaamheid en emancipatie.

Om op een goede manier te kunnen samenleven zal ingezet worden op:

- Het stimuleren van ontmoetingen.
- Het zorgdragen voor een goede communicatie en beeldvorming.

Voor een overzicht van de maatregelen wordt verwezen naar de notitie.

'De Linie'

'De Linie' is een dienstencentrum voor welzijn, educatie en ambulante maatschappelijke hulpverlening. Het ligt op het terrein 'De Linie' centraal in Doesburg en is sinds dit jaar operationeel. Een gedeelte van het dienstencentrum wordt verhuurd aan Stichting WIND, het ROC en Stichting Thuiszorg Midden Gelderland (STMG). Op het terrein is tevens een medisch gezondheidscentrum, het hoofdkantoor van woningcorporatie 'Stichting Woonservice IJsselland' en het jongeren centrum gevestigd. Vooralsnog wordt er van uit gegaan dat vanuit dit

centrale punt een adequate dienstverlening aan alle burgers van Doesburg, jong en oud, kan worden geboden.

Algemeen Maatschappelijk Werk

Het Algemeen Maatschappelijk Werk verleent eerstelijns hulp aan burgers met psychosociale problemen. Het is een laagdrempelige, lokale voorziening die voor iedere burger kosteloos toegankelijk is. De hulpverlening, die kortdurend maar ook langdurend kan zijn, richt zich op het ontwikkelen van vaardigheden bij burgers, zodat men probleemsituaties zelf kan oplossen en kan deelnemen aan de samenleving. Stichting Thuiszorg Midden Gelderland voert voor Doesburg deze dienstverlening uit. Voor de verleende diensten ontvangt de stichting jaarlijks een subsidie van de gemeente.

Ouderen

Met de invoering van de Wmo heeft het ouderenbeleid als zodanig geen aparte status meer. Toch blijft het beleid rondom ouderen binnen de gemeente een belangrijk beleidsonderdeel, zeker gelet de toenemende vergrijzing en het feit dat burgers steeds langer zelfstandig blijven wonen. De gemeente is van mening dat de dienstverlening en activiteiten zich zeker ook moeten richten op de burger van 65 jaar en ouder. In het kader van het ouderenwerk worden er voor ouderen in Doesburg al een groot aantal activiteiten georganiseerd, te weten: dagbesteding, personenalarmering, begeleiding maaltijdvoorziening, plusbus, seniorenloket, voorlichting, educatie, sport, enzovoort.

De gemeente wil naar een situatie toe waar een goed inzicht is in de wensen en behoeften van oudere burgers als het gaat om wonen, welzijn en zorg. Het gaat hier niet alleen om ouderen met een complexe, uitgebreide zorg- of hulpvraag, maar ook om ouderen zonder zorg- of hulpvraag.

Voor Doesburg is het tijd om het gehele ouderenbeleid te evalueren en deze evaluatie in de tweede helft van 2008 te laten plaatsvinden. Bij deze evaluatie kan het voorgenomen onderzoek naar het ouderenvriendelijk zijn van de verschillende wijken worden betrokken. Bij de evaluatie zal ook de vraag worden beantwoord of er ondanks de centrale ligging van De Linie toch zorg/servicepunten in de wijk nodig zijn.

Volwasseneneducatie

Ten aanzien van de volwasseneneducatie werkt Doesburg met 8 andere gemeenten in de Achterhoek samen. Dit ter voorkoming van versnippering van kennis, middelen en mogelijkheden. Volwasseneneducatie richt zich op de persoonlijke ontwikkeling van volwassenen ten dienste van het maatschappelijk functioneren. Concreet betekent dat in Doesburg het volgende aanbod: Nederlandse taal, programma's voor burgers met beperkingen, programma's voor burgers in achterstandssituaties, VMBO voor 18+, Havo voor 18+, taalcursussen voor senioren, computercursussen voor doelgroepen, taalprogramma's alfabetisering en basisprogramma's vreemde talen. De educatie wordt uitgevoerd door het ROC in Doetinchem. De programma's worden in Doetinchem, maar ook in Doesburg aangeboden.

Jeugd en jongeren

Een goed jeugd- en jongerenbeleid is van groot belang. Zorgen voor een gezond en veilig opgroeiklimaat betekent dat je investeert in een gezonde en vitale samenleving. In eerste instantie is het de verantwoordelijkheid van de ouders/verzorgers. Echter, daar waar ouders/verzorgers niet in staat zijn om voor een goed opgroeiklimaat te zorgen, is het aan de gemeente om voor een vangnet te zorgen. In Doesburg is het aanbod aan hulp uitgebreid en divers. In het hierna volgende prestatieveld 2 wordt hierop ingegaan. Het jeugd- en jongerenwerk komt dan eveneens aan de orde.

Naast het jeugd- en jongerenwerk, het ontwikkelen en inrichten van het nieuwe jongerencentrum op De Linie, zijn en worden ook de speelvoorzieningen in de wijken onder de loep genomen en waar nodig vervangen en/of uitgebreid. Voor kinderen van 4 tot 12 jaar gaat het om speelvoorzieningen en voor jongeren van 12 tot 23 jaar gaat het om wat meer robuustere zaken zoals een skatevoorziening, ontmoetingsplaatsen en de mogelijkheid van andere bezigheden.

Sport

Doesburg neemt deel aan het project 'Breedtesport' van het ministerie van VWS dat van 2004 tot 2009 loopt. Het doel van het project is dat gemeenten en lokale organisaties initiatieven ontplooien, die bijdragen aan een duurzame verbetering van het sportklimaat. De gemeente wil met het project bereiken dat de sportparticipatie toeneemt en de sportinfrastructuur verbetert. Om dit te bereiken zijn vijf deelprojecten opgestart die nog steeds lopen. Het gaat om de volgende projecten:

- Sportbuurtwerk

Het vergroten van de sportdeelname en afname van uitval van jeugd en jongeren van 4 tot 18 jaar.

- Fonds voor de sport

Het verbeteren van het functioneren en het verhogen van de zelfredzaamheid van (sport)organisaties om tot een kwalitatief goed aanbod te komen.

- Sportoverleg en informatievoorziening

Het bevorderen van de samenwerking tussen de sport- en sportgerelateerde organisaties in Doesburg.

- Sportstimulering aandachtsgroepen

Het stimuleren van burgers uit de aandachtsgroepen om deel te nemen aan bewegingsactiviteiten en het bestaande sportaanbod.

- Ondersteuning van het bewegingsonderwijs

Verbeteren van de kwaliteit van het bewegingsonderwijs.

Deskundigheidsbevordering van de groepsleerkrachten op het gebied van het bewegingsonderwijs.

Het project zal in de tweede helft van 2008 worden geëvalueerd en aan de hand van deze evaluatie zal worden bezien of voortzetting van het project wenselijk en financieel mogelijk is.

Het BOS Impuls-plan is een nieuwe regeling van het ministerie van VWS gericht op het wegnemen van bewegingsachterstanden bij jeugd en jongeren van 4 tot 18 jaar. De regeling geldt voor de periode 2007 tot 2011 en wordt voor de helft door het ministerie en voor de andere helft door de gemeente gefinancierd. Doesburg neemt

deel aan het project. De medewerkers van de Gelderse Sport Federatie zorgen voor de coördinatie.

Om uitvoering te kunnen geven aan een integraal aanbod van sport en bewegingsactiviteiten is, naast de bestaande mogelijkheden voor activiteiten op buurtpleintjes, trapveldjes in de wijken, sportinstuiven in gymzalen en sport- en bewegingsactiviteiten op scholen, een algemeen sportplein ingericht op de locatie van De Linie bij het nieuwe jongerencentrum.

Besluit

- De gemeente evalueert het ouderenbeleid in de tweede helft van 2008.

Prestatieveld 2 Preventieve ondersteuning jeugd

Omschrijving prestatieveld

Dit prestatieveld 'op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden' heeft betrekking op de in de gemeente woonachtige jeugdigen - en eventueel hun ouders – bij wie sprake is van een verhoogd risico op ontwikkelingsachterstand, schooluitval of criminaliteit, maar voor wie de Wet op de Jeugdzorg nog niet van toepassing is.

De Wet op de Jeugdzorg is pas van toepassing als er sprake is van ernstige opgroei- en opvoedproblemen. Provincies zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van deze wet én zijn verantwoordelijk voor de aan de wet verbonden Bureaus voor Jeugdzorg. De gemeente heeft de preventieve en signalerende rol. Zijn er problemen dan moet de gemeente die signaleren, zo mogelijk lichte hulp verlenen en in geval van ernstige problemen verwijzen naar het Bureau Jeugdzorg. De verantwoordelijkheden van de gemeente en de provincie zijn complementair.

Centra voor Jeugd en Gezin

Het kabinet is van mening dat er in Nederland Centra voor Jeugd en Gezin moeten komen. Het CJG is een concept dat in elk geval een inloofunctie kent. Een fysieke plek waar ouders en kinderen terecht kunnen voor advies, informatie, instructie en cursussen op het gebied van opgroei- en opvoedondersteuning. Dit eventueel gekoppeld aan school, consultatiebureau of gezondheidcentrum, afhankelijk van de keuze van de gemeente. Het basismodel CJG bevat de jeugdgezondheidszorg, prestatieveld 2 van de WMO, een schakel met Bureau Jeugdzorg (met een voorpostfunctie en verankering van samenwerking in de backoffice) en het Zorgadviesteam. Minister Rouvoet schrijft in zijn Programma voor Jeugd en Gezin dat bij de totstandkoming van deze centra nadrukkelijk samengewerkt zal worden met gemeenten, provincies en uitvoerende organisaties. Er wordt in het programma geen tijdspad genoemd. Het kabinet gaat er echter van uit dat aan het einde van de kabinetsperiode is in elke gemeente een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). In totaal wordt € 441

miljoen voor de realisatie van Centra voor Jeugd en Gezin uitgetrokken.

Hoe inhoud gegeven kan worden aan het te vormen CJG wordt momenteel in de regio uitgewerkt. Doesburg werkt hierin samen met de andere gemeenten uit de regio Arnhem. Het is zaak om de voortgang van dit proces te bewaken en uiterlijk in de eerste helft van 2009 tot een standpunt te komen.

Uitgaande van bovengenoemd basismodel CJG is het voor Doesburg relatief eenvoudig om in dienstencentrum De Linie een CJG onder te brengen.

- Op De Linie kan ruimte voor een CJG worden gecreëerd (relevante functies zijn al aanwezig).
- De Jeugdgezondheidszorg wordt uitgevoerd door Hulpverlening Gelderland Midden en Stichting Thuiszorg Midden Gelderland, waarvan de laatste al op De Linie kantoor houdt.
- Prestatieveld 2 is in Doesburg al sterk uitgewerkt. Zie hieronder.
- De schakel met Bureau Jeugdzorg moet nog worden gemaakt, maar Bureau Jeugdzorg maakt al wel deel uit van verschillende overlegstructuren terzake het tweede prestatieveld.

Inzet Doesburg

Prestatieveld 2 staat in Doesburg al lang volop in de aandacht. De hoofddoelstelling van de gemeente is om de weg naar de volwassenheid voor jeugd en jongeren zo soepel mogelijk te laten verlopen en de toekomstmogelijkheden te vergroten. Doesburg beschikt over een uitgebreid en samenhangend instrumentarium als het gaat om het direct en indirect voorkomen van ontwikkelingsachterstanden, schooluitval en criminaliteit bij jongeren. Hieronder volgt een overzicht.

Peuterspeelzaalwerk

Het peuterspeelzaalwerk richt zich op alle 2,5- tot 4-jarigen en hun ouders binnen deze gemeente. De ontwikkelingskansen van het kind staan centraal. Het gaat om optimale ontwikkelingskansen voor de sociale, creatieve educatieve ontplooiing en motorische ontwikkeling van kinderen en het voorkomen van achterstanden bij aanvang van het basisonderwijs. Daarnaast zijn de ouders op de hoogte van het ontwikkelingsniveau van hun kind en weten zij hoe zij de ontwikkeling kunnen bevorderen. Het peuterspeelzaalwerk is ondergebracht bij Stichting WIND.

Kinderopvang bij sociaal medische indicatie

De gemeente heeft de taak om de uitvoering van kinderopvang te organiseren als op grond van een sociaal medische indicatie kinderopvang gewenst is. De indicatie kan betrekking hebben op het kind zelf, maar kan ook betrekking hebben op de gezinssituatie. Ouders kunnen voor een tegemoetkoming in de kosten terecht bij de gemeente. De kinderopvang op grond van een sociaal medische indicatie valt om technische redenen niet onder de Wet kinderopvang. Voor de uitvoering van de regeling ontvangt de gemeente middelen van het rijk.

Samen Starten in de Liemers

Het doel van het project 'Samen Starten' is om gezinnen met kinderen van 0-4 jaar in risicosituaties vroegtijdig te identificeren en gedurende langere tijd te ondersteunen. Hierdoor zouden psychosociale problemen en criminaliteit op latere leeftijd kunnen worden voorkomen. Het consultatiebureau, dat alle pasgeborenen vanaf 6-8 weken oud te zien krijgt, kan aan de hand van een speciaal ontwikkeld gespreksprotocol (DMO-protocol) en werkmethode 'oplossingsgericht werken', risicosituaties

vroegtijdig opsporen en zorgen voor de gewenste ondersteuning, bijvoorbeeld interventie of doorverwijzing. Aan het project wordt door vijf gemeenten in de Liemers, waaronder Doesburg, deelgenomen. Het project wordt door Stichting Thuiszorg Midden-Gelderland ondersteund/begeleid.

De implementatie van het gespreksprotocol en de werkmethode 'oplossingsgericht werken' is inmiddels gestart. De medewerkers van het consultatiebureau worden opgeleid. De verwachting is dat in het tweede kwartaal van 2008 volgens de methode Samen Starten wordt gewerkt. Het uiteindelijke resultaat moet zijn: eerdere signalering van risicosituaties, snellere interventies en doorgeleiding, meer zicht op aard en omvang van probleemsituaties in de gemeente en uiteindelijk een vermindering van het aantal risicosituaties.

Onderwijsachterstandenbeleid 2006-2010

Het betreft een beleidsplan voor het zo vroeg en zo effectief mogelijk aanpakken van onderwijsachterstanden. De gemeente is verantwoordelijk voor de 'voorschoolse' periode en de scholen zijn verantwoordelijk voor de 'schoolse' periode. De gemeente wordt geacht de regie te voeren en de doorgaande leerlijn van voorschoolse naar schoolse periode te waarborgen. Voor de periode van 2006-2010 richt Doesburg zich op het verder versterken van de voor- en vroegschoolse educatie en op de taalontwikkeling van de peuterspeelzaal tot en met het basisonderwijs. Daarbij zal de aandacht ook uitgaan naar het vergroten van de sociale competenties van kinderen. Hierdoor zullen ook de leerprestaties verbeteren. De doelstellingen voor 2006 tot 2010 zijn:

- de voor- en vroegschoolse educatie via gestructureerde educatieve programma's;
- de bevordering van de beheersing van de Nederlandse taal door doelgroepopleerlingen en hun ouder;
- de ondersteuning van de schoolloopbaan.

Deelnemende instellingen zijn: STMG, Openbare Bibliotheek Doesburg, scholen De Horizon en De Ark en stichting kinderopvang Kinderij.

Voor een uitgebreide beschrijving van het plan, de beleidsdoelen en de daarbij bijbehorende activiteiten, wordt verwezen naar "Plan voor de bestrijding van onderwijsachterstanden gemeente Doesburg 2006-2010".

Jongerennetwerk 12-

Voor jongeren onder de 12 jaar gaat de gemeente een netwerk ontwikkelen om problematisch gedrag vroegtijdig aan te pakken. Voor jongeren van 12 jaar en ouder bestaat een dergelijk netwerk al. De basisscholen en de peuterspeelzalen zullen bij het nieuwe netwerk een centrale rol spelen. De gemeente is momenteel in overleg met Hulpverlening Gelderland Midden om een visie uit te werken. Vooralsnog wordt gedacht aan:

- Extra spreekuren voor de schoolarts/verpleegkundige.
- Klein Casus Overleg aansluitend aan het spreekuur.
- Coördinatie naar andere netwerken.

Het jongerennetwerk 12- gaat in het eerste kwartaal van 2008 van start.

Jeugd- en jongerenwerk

Het reguliere jeugd- en jongerenwerk wordt aangeboden door stichting WIND. Het activiteitenaanbod richt zich op de leeftijdscategorie 11 t/m 23-jarigen.

Het beleid is gericht op:

- de participatie aan het sociale verkeer van jeugd en jongeren door goede vrije tijdsvoorzieningen en activiteiten georganiseerd door en voor jongeren;
- een goede informatievoorziening voor zowel jeugd en jongeren als hun ouders/opvoeders bij vragen of problemen;
- de vroegtijdige signalering en preventie van problemen bij jeugd en jongeren.

In 2007 is het nieuwe jongerencentrum "0313" op het terrein De Linie in gebruik genomen. Door de gemeente is voor tenminste één jaar een coördinator aangesteld om – samen met stichting WIND - het jongerenwerk een vernieuwingsimpuls te geven.

Regionaal Meld- en Coördinatiepunt Voortijdig Schoolverlaters Achterhoek

Het RMC Achterhoek is een regionale samenwerking tussen gemeenten (waaronder Doesburg), scholen en instellingen op het terrein van arbeidsvoorziening, onderwijs, justitie, jeugdhulpverlening en welzijn. Het doel van de samenwerking is voorkomen dat jongeren tot 23 jaar voortijdig stoppen met school en zonder de juiste startkwalificatie op de arbeidsmarkt terecht komen. Als duidelijk is dat een jongere niet meer naar school wil of kan, moet de school de jongeren aanmelden bij het RMC. Vervolgens wordt de leerplichtambtenaar/trajectbegeleider van Doesburg ingeschakeld om de jongere te begeleiden. Als terugkeer naar school niet meer mogelijk is wordt een traject uitgezet, met het behalen van een startkwalificatie als einddoel.

JAT/ZAT

Het jeugdzorgadviesteam, afgekort JAT, heeft als doel de scholen voor primair onderwijs in de Achterhoek te adviseren bij de aanpak van psychosociale problemen bij kinderen en te ondersteunen bij het vinden van de juiste hulp. Als scholen merken dat leerlingen meer zorg nodig hebben dan de school zelf kan bieden, dan kan er vanuit de school contact op worden genomen met het JAT. Een aanmelding kan resulteren in een (handelingsgericht)advies, lichte ambulante hulp, maar ook in een doorverwijzing naar de geïndiceerde zorg. In het JAT werken het Algemeen Maatschappelijk Werk, de Jeugdgezondheidszorg, het Bureau Jeugdzorg, de Onderwijsbegeleidingsdienst en de samenwerkingsverbanden WSNS* samen. In de Achterhoek zijn twee jeugdzorgadviesteams actief. Het project is in 2005 van start gegaan en wordt vanuit de provincie gefinancierd. In 2008 moet worden bekeken of de JAT's structureel worden gemaakt.

Voor scholen en leerlingen van het voortgezet onderwijs is een Zorgadviesteam (ZAT) ingesteld dat op soortgelijke wijze is samengesteld en functioneert als het JAT.

Jongerennetwerk 12+

Het jongerennetwerk bestaat uit beroepskrachten van diverse organisaties in de gemeente en richt zich op jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 18 jaar in Doesburg, met een eventuele uitloop tot 23 jaar. Indien nodig worden de ouders/verzorgers betrokken.

* Weer Samen Naar School

De doelstelling van het netwerk luidt: *Het stoppen dan wel verminderen van problematisch gedrag van jongeren, het plegen van interventies door een of meerdere participanten van het jongeren-netwerk en het onderling afstemmen van deze interventies gericht op de jongeren en hun directe omgeving.*

Aan het netwerk dat één keer per zes weken bij elkaar komt, wordt deelgenomen door: Politie, Jeugd- en jongerenwerk stichting WIND, gemeente Doesburg, GSJ Lindenhout JEKK, IsisZorg (voorheen De Grift) en Algemeen Maatschappelijk Werk STMG. Door gebruik te maken van elkaars deskundigheid streeft het netwerk ernaar vroegtijdig onderzoek te doen bij problematische jongeren en indien nodig interventies te verrichten. Ook kunnen de leden van het netwerk elkaar consulteren over concrete casussen. Men richt zich in eerste instantie op de gemeente Doesburg, maar als de situatie daarom vraagt treedt men ook buiten de gemeentegrenzen (bijvoorbeeld wanneer een leerling buiten Doesburg naar school gaat).

PAKKANS

Het doel van project PAKKANS is om de overlast van jeugdgroepen te verminderen en het opgroeiklimaat voor de jeugd te verbeteren. De bij dit project betrokken instellingen zijn: Politie, Regionale Inlichtingen Dienst, JEKK, Stichting WIND, Algemeen Maatschappelijk Werk en gemeente Doesburg. Verder zijn er contacten met Bureau Jeugdzorg en het Openbaar Ministerie. Het project is in 2006 van start gegaan.

De Regionale Inlichtingen Dienst heeft aan de hand van een 'shortlistmethode' de problematische groepen in Doesburg in kaart gebracht. Dit is een vragenlijst, voorgelegd aan politie en gemeente, waarmee op relatief eenvoudige wijze problematische groepen in beeld kunnen worden gebracht. Op grond van deze informatie is het mogelijk om tot een gerichte aanpak te komen, waar politie, gemeente en overige partners een rol in vervullen.

Samenvattend:

Met de komst van het Jongeren-netwerk 12- en Samen Starten is er in Doesburg sprake van een sluitende aanpak. Het optimaliseren van het beleid op dit prestatieveld verdient echter de voortdurende aandacht. Daarbij is het zaak om steeds zicht te hebben op wat er onder jeugd en jongeren speelt zodat de gemeente vroegtijdig kan anticiperen op ontwikkelingen.

De gemeente zal er op toezien dat er sprake is van een:

- goede vroegtijdige signalering van problemen (weten wat er speelt)
- goede samenwerking en afstemming tussen de verschillende instrumenten en de daarbij betrokken instellingen en organisaties
- adequate doorverwijzing
- afdoende capaciteiten lokaal en regionaal
- goed zicht op de bereikte resultaten (kosten/baten)

Besluit

- De gemeente gaat de prestaties van de verschillende instrumenten die betrekking hebben op prestatieveld 2 monitoren en zo nodig optimaliseren. Hierbij zal expliciet worden gekeken naar: signalering, samenwerking, doorverwijzing, capaciteiten en resultaten.
- De gemeente werkt mee aan de regionale uitwerking van het CJG en neemt uiterlijk in de eerste helft van 2009 een standpunt in hoe in Doesburg het CJG wordt vormgegeven.

Prestatieveld 3 Informatie, advies en cliëntondersteuning

Omschrijving prestatieveld

Onder het geven van informatie, advies moeten al die activiteiten worden verstaan die de burger de weg wijzen in het veld van de maatschappelijke ondersteuning. Dit kan via algemene voorzieningen zoals informatiepunten voor algemene informatie, maar ook via specifieke voorzieningen voor individueel advies en verheldering van een ondersteuningsaanvraag. De informatie moet niet alleen gemeentelijke producten of voorzieningen betreffen maar ook producten en/of dienstverlening van derden die relevant zijn, bijvoorbeeld ten aanzien van wonen, welzijn en zorg.

Het geven van cliëntondersteuning heeft betrekking op het verhelderen en verbreden van de oorspronkelijke vraag, het onderzoeken of er wellicht een vraag achter de gestelde vraag schuilt, het onderzoek naar samenhang met andere diensten en producten, zowel vanuit de AWBZ als vanuit de Wmo en het begeleiden van de burger door het hele proces van vraagstelling, via aanvraag, indicatiestelling en beschikking naar zorgverwezenlijking. Daarbij kan ook doorverwijzen en stimuleren van de cliënt in zijn zelfredzaamheid, aan de orde zijn.

Inzet Doesburg

De gemeente beschikt ten behoeve van de Wmo over één zorgloket in het stadhuis. Het gaat hier om een 'smal', maar 'diep' loket. Met 'smal' wordt bedoeld dat het loket zich uitsluitend op de Wmo richt. Met 'diep' wordt bedoeld dat naast informatie en persoonlijk advies, ook eventuele aanvragen worden ingenomen. De daadwerkelijke beoordeling en afhandeling van aanvragen neemt in de regel zoveel tijd in beslag dat direct afhandeling ter plaatse aan het loket niet mogelijk is. Dit gebeurt in de back office.

Er is een telefonisch spreekuur dat van maandag t/m donderdag van 9:00 tot 10:00 uur is geopend. Het fysieke loket is open van maandag t/m donderdag van 10:00 tot 12:00 uur. Op maandag is het loket ook nog eens van 18:00 tot 19:30 uur open.

Daarnaast beschikt de gemeente over de mogelijkheid om digitaal aanvragen te doen, en natuurlijk kunnen er ook schriftelijk aanvragen worden ingediend. Indien nodig worden er door Wmo-consulenten huisbezoeken afgelegd, bijvoorbeeld om een taxatie van de leefsituatie te kunnen maken. Doesburg beschikt over deskundige en ervaren Wmo-consulenten. Naast een goede kennis van de Wmo en de verschillende prestatievelden, hebben zij een goed inzicht in de aanverwante beleidsvelden en zijn zij in staat om de burger adequaat te informeren en door te verwijzen.

De Wmo-consulenten maken bij het afhandelen van de aanvragen voor huishoudelijke verzorging gebruik van een beslisboom. Bij het doorlopen van deze beslisboom wordt op gestandaardiseerde wijze bepaald of de aanvrager wel of niet in aanmerking komt voor huishoudelijke verzorging, of dat nader onderzoek door het CIZ noodzakelijk is. Eenvoudige indicaties doet de gemeente dus zelf.

Uit de managementinformatie tot dusver blijkt dat het zorgloket merendeels telefonisch wordt benaderd. 2/3 van de contacten verloopt telefonisch en 1/3 van de contacten verloopt via het fysieke loket (gemiddeld 5 keer per dag). Van de mogelijkheid om digitaal aanvragen te doen wordt beperkt gebruik gemaakt. Inmiddels zijn folders verspreid om het zorgloket meer naamsbekendheid te geven. Door met een zekere regelmaat het bestaan van het zorgloket (fysiek, telefonisch en digitaal) onder de aandacht van burgers te brengen wordt het gebruik van het zorgloket bevorderd.

De werkzaamheden aan het zorgloket zijn door de Wmo-consulenten eenvoudig op te vangen; het afhandelen van de aanvragen kost daarentegen veel meer tijd dan voorzien. Naast de aanloopproblemen in de beginfase is en blijft het afhandelen van aanvragen zeer arbeidsintensief. De contacten met CIZ, CAK, Zorgkantoor, zorgaanbieders en anderen verlopen lang niet altijd vlekkeloos, het feit dat iedereen eigen werkwijzen en protocollen heeft, is hier mede debet aan. De onderlinge afstemming kost veel tijd.

Overigens wordt de tijds winst in de front office, het zorgloket, aangewend voor het afhandelen van de aanvragen in de back office. In Doesburg werken de Wmo-consulenten zowel in de front office als in de back office. Zo wordt direct gereageerd op de actuele ontwikkelingen. Na afloop van dit kalenderjaar wordt het functioneren van het zorgloket te geëvalueerd en indien nodig worden verbeteringen aangebracht. De bekendheid met en de tevredenheid over zorgloket komen hierbij zeker aan de orde.

Digitale sociale kaart

Op dit moment heeft Doesburg geen sociale kaart. Een sociale kaart bestaat uit een verzameling gegevens over maatschappelijk relevante organisaties. Het bevat ondermeer gegevens over bereikbaarheid, activiteiten, contactpersonen, enzovoort. Een goede sociale kaart is bij voorkeur digitaal en via het internet te raadplegen.

Een digitale sociale kaart zal ondersteunend werken voor zowel de burger als voor de Wmo-consulent. Informatie over wonen, welzijn en zorg wordt zo makkelijk toegankelijk. De aanschaf van een sociale kaart betekent dat Doesburg – samen met

de reeds aanwezige mogelijkheid om digitaal aanvragen te doen – over een digitaal loket beschikt

Ouderenadviseur en Seniorenloket

Doesburg heeft een ouderenadviseur waar oudere burgers terecht kunnen met vragen over wonen, welzijn en zorg. Bij het informeren en adviseren van de burger werkt de ouderenadviseur samen met vrijwillige ouderenadviseurs. Deze vrijwillige adviseurs worden opgeleid door de ouderenbonden. Het seniorenloket is de plaats waar de burger naar toe kan en is gevestigd op De Linie. Het is open op woensdag van 10:00 tot 11:30 uur. Daarnaast is er nog een telefonisch spreekuur via de afdeling Ouderenwerk van Stichting WIND van maandag t/m vrijdag van 9:00 tot 12:00 uur.

Sociaal raadslieden

De STMG voorziet in een loket voor informatie- en adviesaanvragen en cliëntondersteuning op sociaaljuridisch gebied. Het gaat vooral om kwesties met betrekking tot uitkeringen, wonen, werken, belastingen, personen- en familierecht, studiefinanciering, consumentenzaken en verblijfsrecht, alsmede de onderlinge samenhang van de diverse terreinen. Het werk richt zich vooral op de kwetsbare burger, waarbij zelfredzaamheid het uitgangspunt is.

Besluiten

- De gemeente zal de burger regelmatig actief informeren over de aanwezigheid van het zorgloket (fysiek, digitaal en telefonisch).
- De gemeente gaat over tot de aanschaf van een digitale sociale kaart die eveneens voor burgers toegankelijk is en realiseert hiermee een digitaal zorgloket. De digitale sociale kaart en daarmee het digitale loket is in de eerste helft van 2008 operationeel.

Prestatieveld 4 Mantelzorg en vrijwilligers

Omschrijving prestatieveld

Het ondersteunen van mantelzorgers, daar onder begrepen steun bij het vinden van adequate oplossingen indien zij hun taken tijdelijk niet kunnen waarnemen, alsmede het ondersteunen van vrijwilligers, zo luidt prestatieveld 4. Mantelzorg kan worden omschreven als langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving. Het verrichten van mantelzorg gaat nogal eens gepaard met overbelasting en ontwrichting van de eigen situatie van de zorgverlener. De rijksoverheid heeft in verband hiermee de volgende doelstellingen geformuleerd:

- voorkomen van overbelasting
- bieden van adequate ondersteuning
- bevorderen van de emancipatie en participatie van mantelzorgers.

Bij vrijwilligerswerk gaat het om de vrijwillige inzet van burgers ten behoeve van medeburgers. Vrijwilligerswerk en mantelzorg verschillen van elkaar naar inhoud en motivatie. Wat betreft de zorg voor naasten zijn ze wel gelijk. Vrijwilligerswerk gaat overigens niet uitsluitend over de vrijwillige inzet in de zorg. De doelstelling van de Wmo is 'meedoen' in de brede zin van het woord. De inzet kan informeel en ongeorganiseerd zijn, maar kan ook in georganiseerd verband zijn bij vrijwilligersorganisaties en sportverenigingen.

De ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers krijgt met de Wmo voor het eerst een wettelijke basis, al betekent het in de praktijk dat het vooral zal gaan om algemene beleidsmaatregelen.

Er bestaan al geruime tijd verenigingen voor mantelzorgers en vrijwilligers die de individuele en groepsbelangen van hun leden behartigen; bijvoorbeeld Mezzo, de Landelijke Vereniging voor mantelzorgers en vrijwilligers. Daarnaast zijn er de afgelopen jaren regionale en lokale steun/meldpunten voor mantelzorg, vrijwillige thuiszorg en buddyzorg ontwikkeld en ingericht.

Inzet Doesburg

Doesburg beschikt sinds geruime tijd over een lokaal steunpunt voor vrijwilligerswerk. Daarnaast kan Doesburg met betrekking tot dit prestatieveld gebruik maken van de Vrijwilligerscentrale Arnhem en het Servicecentrum Mantelzorg Midden Gelderland. Deze organisaties bestrijken ieder een verschillend deel van het werkveld.

In SRAN Noord verband is overeengekomen dat met betrekking tot de regionale organisaties 2007 als overgangsjaar zal worden beschouwd en dat de situatie ongewijzigd blijft. Voor de periode na 2007 zal op basis van regio-overleg over de regionale inrichting van de mantelzorg en de vrijwillige thuishulp en de positionering van de betrokken organisaties worden besloten (welke diensten worden regionaal aangeboden en welke organisatievormen horen hier bij).

De gemeente is voornemens om in de tweede helft van 2008 te besluiten hoe zij inhoud gaat geven aan de mantelzorg en het vrijwilligerswerk. Uiteraard worden de relevante belangenorganisaties hierbij betrokken. De te nemen besluiten zullen tenminste betrekking hebben op:

- De behoefte aan een steunpunt voor mantelzorgers en vrijwilligers.
- De keuze tussen: alle vrijwilligers of alleen vrijwillige thuiszorg.
- De prestaties van het Steunpunt Vrijwilligers.
- Het voorkomen van overbelasting.
- Het bieden van adequate ondersteuning (bv toerusting).
- Het bevorderen van de emancipatie en participatie van mantelzorgers (bv lotgenotencontact).
- De vergrijzing van het vrijwilligerswerk en de consequenties hiervan.

- De aanwas van nieuwe vrijwilligers.
- De inzet van moeilijk bemiddelbare burgers als vrijwilliger.
- De rechten en plichten van vrijwilligers en mantelzorgers.
- De specifieke behoeften van de Turkse en Molukse gemeenschap.
- De uitkomst van het SRAN Noord overleg.
- De collectieve verzekering van vrijwilligers

De gemeente zal zich inzetten voor een vrijwilligersklimaat waarin de betrokken organisaties en burgers zich gewaardeerd en ondersteund voelen. Ook voor mantelzorgers zal de gemeente zich inspannen zodat ook zij zich gewaardeerd en ondersteund voelen, maar dat ook voor vervanging wordt gezorgd als een mantelzorger tijdelijk uitvalt. Voor een goede en betaalbare maatschappelijke ondersteuning zijn mantelzorgers en vrijwilligers onmisbaar.

Besluit

- De gemeente besluit in de tweede helft van 2008 hoe zij inhoud gaat geven aan mantelzorg en vrijwilligerswerk. Hierbij worden tenminste de hierboven genoemde beslispunten betrokken.

Prestatieveld 5 Bevorderen deelname maatschappelijk verkeer

Omschrijving prestatieveld

Het gaat hier om het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en over het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch/psychosociaal probleem. Er wordt bedoeld op algemene maatregelen die ten goede komen aan iedere burger die daaraan behoefte heeft, zonder dat deze zich hiervoor tot de gemeente hoeft te wenden. Dit zogenaamde 'inclusief' beleid houdt rekening met de verschillen tussen burgers. De maatregelen hoeven dus niet uitsluitend op de burger met beperkingen of psychische/psychosociale problemen te zijn gericht. Het gaat hier om een breed scala van onderwerpen. Door het gebruik van de term 'bevorderen' krijgt de gemeente veel beleidsvrijheid bij de invulling van dit prestatieveld.

Inzet Doesburg

Ten aanzien van dit prestatieveld richt Doesburg zich met name op de toegankelijkheid van de openbare ruimte, het openbaar vervoer en de toegankelijkheid van gebouwen voor burgers met beperkingen. Geconstateerde knelpunten worden zoveel mogelijk weggenomen.

Openbare ruimte

Daar waar nieuwbouw, reconstructies en renovaties plaatsvinden wordt in Doesburg de openbare ruimte zodanig aangepast zodat deze ook voor burgers met beperkingen toegankelijk is. Daarbij moeten de aanpassingen binnen een redelijke afstand bereikbaar zijn.

In De Ooi zijn extra opritten gemaakt voor rolstoelgebruikers en Beinum en Zuidelijk Molenveld zijn omgevormd tot woonerven en/of 30 km-gebieden zonder verhoogde stoepen. In de oude binnenstad zijn voor zover mogelijk en redelijk stoepen aangepast. Noordelijk Molenveld wordt in 2008 of 2009 onderhanden genomen.

Openbaar vervoer

Voor de deelname aan sociaal-recreatieve activiteiten zijn in Doesburg, naast het gewone openbaar vervoer, ook de regiotaxi KAN en de Plusbus van betekenis. Regiotaxi KAN is een collectief vraagafhankelijk vervoerssysteem (CVV) dat aanvullend is op het openbaar vervoer. De burger wordt voor de deur opgehaald en op de gewenste locatie afgezet. De regiotaxi KAN is bedoeld voor iedereen die reist vanuit of naar de stadsregio Arnhem/Nijmegen (KAN). Het is voor iedereen bedoeld: jong, oud, valide of minder valide. De voertuigen zijn toegankelijk voor rolstoelen, scootmobielen, enzovoort. Waar nodig begeleidt de chauffeur en helpt bij het in- en uitstappen. Burgers met beperkingen die gebruik maken van de regiotaxi kunnen in het kader van de Wmo voor de extra kosten van vervoer t.o.v. het algemeen openbaar vervoer mogelijk een vergoeding ontvangen.

De Plusbus biedt aangepast vervoer aan:

- burgers van 55 jaar en ouder die problemen hebben met het openbaar vervoer;
- burgers met functiebeperkingen en/of die rolstoelgebruiker zijn.

Het vervoer wordt aangeboden aan de burgers van Doesburg, Angerlo, Lathum en Giesbeek. Het kan gaan om individueel vervoer, maar ook om groepsvervoer. Er wordt overigens gebruik gemaakt van chauffeurs en begeleiders die dit vrijwillig doen. De vergoeding die aan de burger gevraagd wordt is zeer gering.

Gebouwen

De openbare gebouwen in Doesburg zijn voor burgers met beperkingen toegankelijk gemaakt. Voor nieuwbouw geldt dat het gebouw voor rolstoelgebruikers en lange mensen (conform het Bouwbesluit 2006) volledig toegankelijk moet zijn. Voor bestaande bouw die wordt aangepast geldt dat de ingang van het gebouw voor rolstoelgebruikers toegankelijk moet zijn en dat indien nodig de rest van het gebouw met beperkte aanpassingen eveneens voor rolstoelgebruikers geschikt kan worden gemaakt.

Tenslotte, ook de financiële situatie van burgers is mede bepalend voor de mate waarin aan het maatschappelijke verkeer kan worden deelgenomen. Doesburg heeft een uitgebreid minimabeleid voor burgers met een laag inkomen, dat er onder andere op is gericht om deze groep de aansluiting met de samenleving niet te laten missen.

Minimabeleid

Voor burgers met een inkomen tot 120% van het wettelijk minimumloon zijn ondermeer de volgende regelingen in het leven geroepen:

- De reductieregeling (een vergoeding voor sociale, culturele en sportvoorzieningen).
- De regeling schoolkosten kinderen (een vergoeding voor schoolkosten).

- De regeling chronisch zieken, gehandicapten en ouderen (een vergoeding voor meerkosten ten gevolge van bijzondere omstandigheden).
- De regeling duurzame gebruiksgoederen 65+ (een vergoeding voor de vervanging van duurzame gebruiksgoederen).
- De regeling pc-project minima (de verstrekking van een computer aan schoolgaande kinderen).

Prestatieveld 6 Verlenen individuele voorzieningen

Omschrijving prestatieveld

'Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behouden en het bevorderen van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijke verkeer.' Dit prestatieveld richt zich op de ondersteuning van de individuele burger.

Het gaat om de compensatie van burgers met beperkingen, zodat zij zoveel mogelijk zelfredzaam zijn en maatschappelijk kunnen participeren. De compensatie bestaat uit het individueel verstrekken van voorzieningen die zoveel mogelijk aan de behoeften en persoonskenmerken van het individu zijn aangepast, zodat men in staat is om:

- een huishouden te voeren;
- zich te verplaatsen in en om de woning;
- zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel;
- medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

Het compensatiebeginsel is erop gericht om de burger met een beperking in een gelijkwaardige uitgangspositie te brengen ten opzichte van de burger zonder beperking(en). De gemeente heeft hierin een resultaatverplichting. Dit betekent dat de gemeente zelf mag bepalen welke voorzieningen zij aanbiedt om het wettelijk vastgestelde resultaat te bereiken.

De huishoudelijke verzorging is een nieuwe taak voor de gemeenten. De gemeenten mogen dit niet zelf uitvoeren maar moeten dit uitbesteden aan zorgaanbieders. Daarbij geldt dat de burger die recht op huishoudelijke verzorging heeft, uit ten minste drie zorgaanbieders moet kunnen kiezen. Daar de inkoop van de huishoudelijke verzorging door gemeenten in de regel meer bedraagt dan het drempelbedrag van 211.000 euro, betekent dit dat de inkoop van de diensten openbaar moet worden aanbesteed volgens de Europese aanbestedingsregels.

Inzet Doesburg

Ter compensatie van beperkingen worden in Doesburg aan burgers de volgende voorzieningen verleend of verstrekt:

- Rolstoelen, scootmobielen, vervoersvoorzieningen en woningaanpassingen (voorheen WVG).
- Huishoudelijke verzorging (voorheen AWBZ).
- Aanbod van welzijnsdiensten (voorheen Welzijnswet) zoals:

- Maaltijdvoorziening.
- Plusbus (aangepast vervoer voor burgers met beperkingen).
- Vervoer algemene hulpdienst (vervoer en begeleiding van ouderen naar ziekenhuis of verpleeghuis).
- Personenalarmering.
- Ouderenadviseur en seniorenloket.
- Klussen/boodschappendienst (in voorbereiding).
- Buurtbemiddeling bij conflicten.

De gemeente heeft bij de invoering van de Wmo op 1 januari 2007 er voor gekozen om het bestaande beleid ten aanzien van de voormalige WVG- en Welzijnswetvoorzieningen vooralsnog ongewijzigd te laten. Men heeft zich met name gericht op de nieuwe taak 'huishoudelijke verzorging'. De huishoudelijke verzorging is via een openbare aanbesteding gegund aan derden. In Doesburg kan de burger kiezen uit 10 zorgaanbieders. De contracten die voor 2007 met deze zorgaanbieders hierover zijn afgesloten worden voor een jaar verlengd. In 2008 wordt een nieuwe aanbestedingsprocedure gestart voor de periode na 2008. De SRAN Noord gemeenten, waartoe ook Doesburg hoort, organiseren de inkoop van de huishoudelijke verzorging gezamenlijk.

Toch is het van belang dat het verstrekkingenbeleid ten aanzien van rolstoelen, scootmobielen, vervoersvoorzieningen en woningaanpassingen wordt doorgelicht. Hierbij dient te worden gekeken naar wensen en behoeften van de burgers (voldoet het verstrekkingenbeleid nog). Gelet op de door het rijk beschikbaar gestelde middelen, ligt het echter niet in de rede om de uitgaven te verhogen. Zo dreigt de gemeente - door de verschuiving van een historisch naar een objectief verdeelmodel bij de toekenning van middelen voor huishoudelijke verzorging – vanaf 2008 te maken krijgen met tekorten. Zie de financiële paragraaf.

Met het oog op de beperkte middelen is het voor Doesburg eveneens van belang dat aandacht wordt geschonken aan de ontwikkeling van laagdrempelige, algemene voorzieningen die voorliggend zijn aan de individuele voorzieningen. Op dit moment wordt in het kader van het Kleine Stedenbeleid al een algemene voorziening ontwikkeld in de vorm van boodschappen/klussendienst.

Het is raadzaam om naast het doorlichten van het verstrekkingenbeleid ook direct een verstrekkingenboek op te stellen. Momenteel beschikt Doesburg hier nog niet over. Voor een goede uitvoering is dit echter wel nodig.

Samenhang in de dienstverlening huishoudelijke verzorging

Het streven is om de huishoudelijke verzorging in overeenstemming te brengen met de Wmo-uitgangspunten samenhangend, vraaggericht en dicht bij de burger. Samen met de andere SRAN Noord gemeenten leeft in Doesburg de wens om voorafgaand aan de nieuwe aanbesteding van de huishoudelijke verzorging voor de periode 2009 en daarna, te onderzoeken hoe recht gedaan kan worden aan de uitgangspunten van de Wmo. Ter bekostiging van dit onderzoek kan een beroep worden gedaan op de subsidiemogelijkheden van de provincie Gelderland en het innovatiefonds VWS.

Doesburg en de andere SRAN Noord gemeenten gaan het volgende onderzoeken:

1. Samenhang in de ondersteuning thuis

De gemeenten willen het gefragmenteerde aanbod aan zorg en ondersteuning uit de Wmo en AWBZ meer in samenhang met elkaar brengen. Men wil weten aan welke ondersteuning de burger behoefte heeft. De gemeente wil weten hoe de vrijwillige thuiszorg en de professionele thuiszorg beter op elkaar kunnen aansluiten (let wel: aansluiten en niet overnemen).

2. Integrale en vereenvoudigde indicatiestelling

De gemeenten willen weten hoe de indicatiestelling vereenvoudigd kan worden van zowel de Wmo als de AWBZ, maar ook hoe de administratieve handelingen kunnen worden verminderd. Tevens wil men weten hoe de mantelzorgondersteuning en het aanbod vanuit de vrijwillige thuiszorg bij de indicatiestelling in beeld gebracht kunnen worden.

3. Signaleringsfunctie

De vraag hier is hoe kunnen verleners van huishoudelijke hulp als 'ogen achter de voordeur', een rol spelen bij het signaleren van de behoefte aan andere zorg en ondersteuning.

4. Marktwerking en partnerschap

Bij de vakbonden is er weerstand tegen de alphahulpconstructie. Alphahulpen hebben geen volwaardige arbeidsvoorwaarden (geen pensioenopbouw, scholing en opleiding, doorbetaling bij ziekte, etc.). De gemeenten moeten bepalen of zij aan deze werkwijze willen meewerken. Zeker met het oog op de wens van de gemeenten om eigen bijstandsccliënten in de zorg als zorgverlener te laten instromen.

5. Eén aanspreekpunt voor zorg en ondersteuning

Onderzoek zou uitwijzen dat de zorgvrager liefst met één aanspreekpunt te maken krijgt. De vraag nu is wie dat ene aanspreekpunt kan zijn en wat wordt de relatie met het Wmo-loket, de thuiszorgaanbieders en eventuele andere loketten. Naar de mening van het college zou primair het aanspreekpunt gelegen moeten zijn in de gemeentelijke organisatie.

6. Vraaggericht ketenaanbod

Het uitgangspunt is dat de aanbieders in de keten van zorg en ondersteuning het aanbod afstemmen op de vraag. De vraag is hoe meet je dit.

7. Gebiedgericht ketenaanbod

De vraag is of er gebiedsgericht moet gaan worden gewerkt. (Voor een kleine gemeenschap als Doesburg is gebiedsgericht ketenaanbod niet realistisch. Het antwoord op deze vraag luidt dan ook nee.)

Besluiten

- De gemeente handhaaft in 2008 het niveau van het huidige verstrekkingenbeleid. In de eerste helft van 2009 wordt het verstrekkingenbeleid doorgelicht en wordt een verstrekkingenboek opgesteld. Daarbij wordt tevens onderzocht welke algemene voorzieningen in Doesburg ontwikkeld kunnen worden die voorliggend zijn aan de individuele voorzieningen.
- Nadat het onderzoek terzake de *samenhang in dienstverlening huishoudelijke verzorging* is afgerond bepaalt de gemeente binnen 3 maanden, hoe het inhoud gaat geven aan de gedane adviezen.

Prestatieveld 7, 8 en 9 Maatschappelijke opvang, Openbare geestelijke gezondheidszorg en Verslavingsbeleid

Omschrijving prestatieveld

Prestatieveld 7: Het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en het voeren van beleid ter bestrijding van geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van een slachtoffer is gepleegd.

Bij maatschappelijke opvang moet gedacht worden aan het bieden van tijdelijk onderdak, begeleiding, informatie en advies aan burgers die door problemen de thuissituatie hebben verlaten en zichzelf niet zelfstandig kunnen handhaven. Bij vrouwenopvang gaat het om problemen van relationele aard en/of om geweld. Voorbeelden van maatschappelijke opvang zijn: sociale pensions, opvang door het Leger des Heils, Blijf van m'n Lijf-huizen.

In prestatieveld 8 staat het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, (OGGZ) centraal. Het bieden van psychosociale hulp bij rampen hoort hier niet bij. Tot de OGGZ-doelgroep worden die burgers gerekend waarbij één van de volgende kenmerken aanwezig is:

- problemen hebben op meer dan één leefgebied, zoals wonen, gezondheid, inkomen, sociale contacten, dagbesteding, veiligheid, opvoeding en middelengebruik;
- sociaal kwetsbaar en onvoldoende zelfredzaam zijn;
- niet die zorg krijgen die nodig is om zich in de samenleving te handhaven.

Als het om de OGGZ gaat is er een onderscheid te maken tussen taken die alle gemeenten moeten uitvoeren en taken die alleen de centrumgemeenten moeten uitvoeren. Alle gemeenten krijgen taken op het gebied van preventie, signalering en nazorg. Centrumgemeenten zijn daarnaast verantwoordelijk voor de centrale coördinatie en de bovenlokale maatschappelijke opvang.

Prestatieveld 9 omvat de ambulante verslavingszorg. Hier wordt bedoeld op activiteiten bestaande uit ambulante hulpverlening gericht op verslavingsproblemen en de bestrijding van de overlast van verslaving.

Er is een relatie tussen de drie prestatievelden. Immers, hoe beter de verslavings- en OGGZ-preventie geregeld zijn, hoe minder maatschappelijke opvang nodig is. Om deze reden worden deze prestatievelden dan ook in samenhang gezien.

Inzet Doesburg

De voorzieningen die betrekking hebben op deze drie prestatievelden zijn voornamelijk regionaal georganiseerd en worden voor een belangrijk deel uitgevoerd door één van de 43 centrum-gemeenten in ons land. Voor de regio waartoe Doesburg behoort, is Arnhem de centrumgemeente.

De bestuurders in de regio zijn in het portefeuillehoudersoverleg overeengekomen dat met betrekking tot de OGGZ zal worden samengewerkt om een zodanig lokaal en bovenlokaal beleid te voeren, zodat maatschappelijke uitval van kwetsbare burgers wordt voorkomen en maatschappelijk herstel wordt bevorderd. In verband hiermee is uit het regionaal overleg van ambtenaren volksgezondheid een ambtelijke werkgroep OGGZ geformeerd. Doesburg zal de voorstellen en aanbevelingen die deze werkgroep doet tegen het licht houden en zonedig inpassen in het lokaal beleid.

Werkgroep OGGZ

De werkgroep gaat op een aantal onderdelen van de lokale openbare geestelijke gezondheidszorg een gezamenlijke visie ontwikkelen, met als doel om tot een gezamenlijk beleid te komen gericht op het voorkomen van maatschappelijke uitval van kwetsbare groepen. Het gaat hier om de volgende onderdelen:

- *Een regionaal meldpunt OGGZ*

De vraag is hebben de gemeenten in de regio behoefte aan een eigen meldpunt waar instellingen en evt. burgers concrete probleemsituaties kunnen melden, of kan het meldpunt van de gemeente Arnhem worden omgebouwd tot een regionaal meldpunt?

- *Lokaal zorgnetwerken in alle regiogemeenten*

Om probleemsituaties in een vroegtijdig stadium te kunnen signaleren zijn lokale zorgnetwerken wenselijk. Een aantal gemeenten in de regio beschikt al over een lokaal zorgnetwerk. Gekeken zal worden hoe de lokale zorgnetwerken nu functioneren en hoe ze versterkt kunnen worden. Er wordt een voorzet gedaan voor een lokaal model.

- *Een regionale OGGZ- monitor*

De gemeenten krijgen hiermee inzicht in het OGGZ-klantenbestand. Op dit moment ontbreekt dit inzicht.

- *Specifieke doelgroepen*

Er is een aantal in het oog springende doelgroepen die specifiek aandacht verdienen. Dak- en thuislozen, vervuilde huishoudens, ex-gedetineerden en burgers die uit huis dreigen te worden gezet. Men kan gezamenlijk projecten ontwikkelen, maar ook leren van goede voorbeelden elders. Voor dak- en thuislozen is overigens al het initiatief Regionaal Kompas gaande. Zie de ingekaderde tekst hieronder.

Regionaal Kompas

De gemeente Arnhem werkt in samenwerking met de gemeenten uit de regio momenteel aan een beleidsplan Regionaal Kompas voor de aanpak van maatschappelijke opvang over de periode 2007-2011. De verwachting is dat het beleidsplan begin 2008 gereed is.

De voorgestelde aanpak zal op twee peilers berusten:

- Een persoongerichte benadering met behulp van individuele trajecten, waarin doelen zijn opgenomen ten aanzien van wonen, zorg, inkomen en dagbesteding.

- Een sluitende samenwerking tussen betrokken partijen en instellingen op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau.

Twee klantgroepen staan centraal:

- Burgers met beginnende problemen op het gebied van schulden (wonen) of verslaving. Op preventiegerichte instrumenten moeten worden ingezet om dak- en thuisloosheid te voorkomen.

(regiogemeenten dienen hieromtrent zelf beleid te ontwikkelen)

- Dak- en thuislozen die niet in staat zijn om op eigen kracht een oplossing te vinden. Psychosociale-, psychiatrische- en/of verslavingsproblematiek speelt hierbij vaak een rol.

(regie ligt bij centrumgemeente Arnhem)

Het uiteindelijke resultaat moet zijn dat in de regio Arnhem geen onvrijwillige dakloosheid meer voorkomt en dat de leefsituatie van de OGGZ-klantgroep zodanig verbeterd is zodat ook zij kunnen deelnemen aan de samenleving.

Ten aanzien van de prestatievelden 7, 8 en 9 zijn voor burgers van Doesburg diverse voorzieningen beschikbaar, te weten:

- **Verslavingszorg**

Voor ambulante verslavingszorg kunnen burgers uit Doesburg sinds 2003 terecht op het spreekuur van IrisZorg in Zevenaar. Het aantal burgers dat voor een verslaving is behandeld zou door de jaren heen redelijk constant zijn (circa 30 burgers). Het gaat hier dan met name om alcohol, drugs, cannabis en gokken.

- **DAC Het Plein**

Voor kwetsbare burgers met psychische en/of psychosociale beperkingen is er in Doesburg het inloop- en activiteitscentrum DAC Het Plein. Het centrum is gevestigd aan het Burgemeester Keiserplein te Doesburg en maakt onderdeel uit van Stichting Radar. Men kan hier terecht voor creatieve activiteiten (bv koken, zang, knutselen) en cursussen (bv computervaardigheden), maar ook voor een kop koffie. Bezoekers maken zelf uit hoe vaak ze komen. Burgers worden geholpen bij het vinden van een passende daginvulling, al dan niet met behulp van een beroepskracht. Er zijn vrijwilligers aanwezig die de activiteiten ondersteunen.

- **Bemoeizorg zorgmijders**

Het project "Bijzondere Zorg in de regio Achterhoek, De Liemers, Doesburg en Montferland" richt zich op het bieden van opvang, ondersteuning en begeleiding van burgers met langdurige psychiatrische/psychosociale problemen, al dan niet in combinatie met een verslaving. Het gaat hier om burgers die zorgwekkend gedrag vertonen en in de directe omgeving vaak voor overlast zorgen, maar de zorg- of hulpverlening uit de weg gaan. Geprobeerd wordt om deze burgers op te zoeken en een vertrouwensrelatie op te bouwen, en ze te begeleiden naar de reguliere zorg. Deze vorm van zorg wordt omschreven als bemoeizorg. Het project is een initiatief van de instelling voor geestelijke gezondheidszorg in de regio Oost Gelderland en Zutphen (GGNet) en IrisZorg. In de periode 2000 tot 2005 is aan een tiental burgers in Doesburg daadwerkelijk bemoeizorg geboden.

De aanmelding kan via allerlei kanalen verlopen: huisartsen, politie, woningbouwvereniging, verslavingszorg, enzovoort.

Voor Doesburg en het merendeel van de kleinere gemeenten geldt op dit moment dat er beperkt zicht is op de omvang van de problematiek is als het gaat om aantallen burgers met problemen. Op basis van landelijke gegevens kan worden gesteld dat circa 1% van de bevolking met meervoudige problemen kampt. Voor Doesburg zou dit betekenen dat circa 120 burgers in een kwetsbare positie verkeren.

Dit is een aanzienlijke groep en het is belangrijk dat de gemeente een zo goed mogelijk zicht op de werkelijke omvang krijgt. De gemeente is hier thans mee doende.

Tot slot van dit hoofdstuk: Doesburg voelt zich verantwoordelijk als het gaat om huiselijk geweld en zal in 2008 een notitie terzake uitbrengen. Deze notitie zal inspelen op vroegtijdige herkenning, opdat bijvoorbeeld escalatie van geweld kan worden voorkomen. Initiatieven op dit terrein, die in de stad momenteel worden genomen, zullen worden beschreven.

Besluit

- De gemeente neemt, binnen 3 maanden nadat de werkgroep OGGZ haar visie heeft uitgebracht, een standpunt in hoe het inhoudt gaat geven aan het beleid (preventie, signalering en nazorg) gericht op de OGGZ-klantgroep. De visie van de werkgroep OGGZ wordt hierbij betrokken.
- De gemeente zal in 2008 een notitie inzake huiselijk geweld uitbrengen.

Financiële paragraaf

De gemeente is budgetbeheerder en budgetverantwoordelijke voor de Wmo. Er is sprake van een openeindfinanciering. Dit betekent dat een eventueel tekort ten laste en een eventueel overschot ten goede van de gemeente komt.

Het Wmo-budget ten behoeve van de huishoudelijke verzorging is een herkenbaar budget binnen het gemeentefonds en heeft de vorm van een integratie-uitkering. Een integratie-uitkering is een uitkering binnen het gemeentefonds waarbij een wijze van verdelen en indexeren wordt toegepast die afwijkend is van de rest van het gemeentefonds. De integratie-uitkering krijgt een lange looptijd; vooralsnog wordt uitgegaan van 20 jaar. Bij een integratie-uitkering krijgen de gemeenten veel vrijheid en bestaat er geen uitgebreid verantwoordingsstelsel.

Voor 2007 wordt een verdeling aangehouden die is gebaseerd op de historische gegevens van 2005. Vanaf 2008 wordt echter stapsgewijs toegewerkt naar een verdeling over de gemeenten op grond van objectieve factoren zoals leeftijdsopbouw, de samenstelling van de huishoudens, enzovoort. De overgang van een historisch naar een objectief verdeelmodel zal 4 jaar in beslag nemen. De financiële consequenties voor Doesburg zijn groot. Voor 2008 dreigt een tekort van 100.000 euro, voor 2009 een tekort van 200.000 euro en daarna jaarlijks een tekort van 300.000 euro op het Wmo-budget.

Landelijk tekent zich echter ook het beeld af dat er een verschuiving plaats vindt van de duurdere huishoudelijke verzorging 2 naar de goedkopere huishoudelijke verzorging 1. Uit de gegevens over de eerste helft van 2007 blijkt dat deze tendens

ook in Doesburg waar te nemen valt. Voor Doesburg kan dit betekenen dat in 2008 circa 85.000 euro minder wordt uitgegeven aan huishoudelijke verzorging. Het tekort op het Wmo-budget voor 2008 wordt daarmee teruggebracht tot circa 15.000 euro. De verwachting is dat deze verminderde uitgaven structureel zijn.

Ten aanzien van de middelen ten behoeve van de voormalige WVG en Welzijnswet verandert er niets. Deze middelen maken al langere tijd een integraal deel uit van het gemeentefonds en zijn als zodanig niet meer te herleiden. Een overzicht van de begrote en werkelijke uitgaven ten behoeve van de voormalige WVG-verstrekkingen is wel mogelijk. Hieronder volgt een overzicht van de verschillende taak/werksoorten, uitgaven, begrote kosten en budgetten die verband houden met de maatschappelijke ondersteuning in het kader van de Wmo. Het gaat hier over indicatieve bedragen.

Taak/werksoort	Uitgaven 2006	Budget/begroot 2006	Budget/begroot 2007	Dekking
Kleine Stedenbeleid	111.700	325.000	325.000	Subs. provincie
Alg.maatsch.werk*	133.500	134.000	151.000	Alg. middelen
Ouderenwerk	87.600	87.600	88.900	Alg. middelen
Volwasseneneducatie	195.000	167.000	170.600	Spec. uitk. OCW
Jeugd/jongerenwerk Expl. Jongerencentrum	37.000	37.200	37.800 101.700	Alg. middelen
Peuterspeelzaalwerk Huisvestinglasten	82.400	80.700	81.900 pm	Alg. middelen
Breedtesport BOS impuls	62.300 -	62.300 -	73.000 94.400	Subs. VWS + alg. middelen
Onderw.achterst.bel.	127.000	130.000	132.000	Spec. uitk. OCW
Digitale sociale kaart	-	-	4.000	Inv. budget Wmo
Steunpunt vrijwilligers Reg.vrijw.mantelz.org.	30.800 -	30.800 -	31.300 5.700	Uitv. budget Wmo
Minimabeleid	pm	pm	pm	Alg. middelen
Rolstoelen Vervoersvoorz. Woningaanpassingen Totaal	109.600 307.500 128.100 545.200	125.000 355.000 125.000 605.000	126.900 360.300 126.900 614.100	Alg. middelen
Benchmark			6.000	Alg. middelen

* incl. soc. raadslieden

Taak/werksoort	Uitgaven 2007 circa	Budget/begroot 2007	Budget/begroot 2008	Dekking
Huishoudelijke verz. 1	373.300	411.400	373.300	Budget Wmo + eigen bijdragen (ca. 150.000)
Huishoudelijke verz. 2	757.800	835.500	757.800	
Pers.geb.budget	110.200	107.700	110.200	
Totaal*	1.241.300	1.354.400	1.241.300	